

EDINOST

Glasi slovenskega političnega društva za Primorsko.

v edini je moč

«EDINOST» z zbirko 2 krat na teden vsako sredo in soboto o poludne. Cena za vse obilice 7 gl. za polno leto 3 gl. 50 kr., za štiri leta 1 gl. 75 kr. — Sama pri-
oglasane 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu
in v tiskani v Trstu po 5 kr., v Gorici in v Ajdovščini po 15 kr. — Narodna, rekla-
macije in inšerate prejema Opravištvo, via Torrente, «Nova tiskarna».

Vel dopisi se pošiljajo Uradništva «via Torrente» «Nuova Tipografia» vsak mora biti
frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inšerate (razne vrste nazna-
nila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi
črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

Slovenščina v šolah in uradih.

II.

Žalostno zadosti, da je trebalo toliko let borbe in toliko let vlade ministerstva sprave, dokler se je do-
gnalo to, da smejo svetovalci viših sodišč referirati o českih prizivih tudi v istem, to je českem jeziku.

Da bi se to povedalo kakemu svobodnemu in pravo svobodo pozna-
jočemu Švicarju, tudi Nemcu, on tega ne bi niti verjel. — No, pa ako na Českem tako delajo, kaj pa še le pri nas v slovenskih deželah, osobito pa na Primorskem. — So nekatere sod-
nije na deželi, kjer se uraduje uže mnogo slovensko in so sodniki, ki so res tudi sodniki, to je ljudje, ki imajo v sebi zadosti pravnega čuta, da slo-
vensko ljudstvo še celo potrjujejo v menenji, da je prav in lepo, ako za-
hteva, da mu sodnije uradujejo v njega materinem jeziku; ali baš taki sodniki niso na viših mestih po-
sebnost priljubljeni in zato jih je tudi še vedno premalo. — Žalostno pa je iz moralnega stališča, da se po ne-
kako zahteva od sodnikov, naj ne bodo ljudstvu zvesti svetovalci, kder gre za njega korist, za njega sveto pravo. — Jeli mogoče, da država doseže svojetični cilj, kder se po nekako urad-
ništvo postavlja v nasprotstvo z ljud-
sko koristjo in z ljudsko naravo, kder se vse uradne stvari zavijajo nekako posrednjeveško v jezik, kateri ljudstvu ni poznan, iz česar izvira, da se tudi v Avstriji ne more vkoreniniti prava svoboda.

Še vedno se noče pripoznati, da je uradnik postavljen zaradi ljudstva, pa da ni ljudstvo ustvarjeno za urad-

nika. Uradnik sam je navadno sin ljudstva, naravno je, da bi moral biti prijatelj in dober svotovalec tega ljud-
stva, pa ne njegov trinog. — Ali ponemčevanje in poitalijančevanje ima v nastopku trinoštvo, ki se na Pri-
morskem, posebno v Istri razodeva, kder uradniki z ljudstvom postopajo, kakor da bi imeli opravilo z robí, a ne z svobodnimi državljani. — Takim uradnikom mi kličemo: Kde vam je omika, katera bi se po pravici morala od vas zahtevati, kde vam je poznanje vašega poklica, ste li državi na korist ali na škodo?

Kaj se pač more od uradnika, ki ima z ljudstvom poslovati, manj zahtevati, nego da pozna jezik ljud-
stva? In vendar je dosti takih urad-
nikov, ki se še s tem ponašajo, da ne znajo jezika ljudstva, s katerim po-
slujejo. Posebno pa nahajamo mej-
višim uradništvom polno predsodkov glede slovanskih jezikov; mnogi njih niti od daleč ne poznajo našega je-
zika in vendar o njem izrekajo žali-
bože še celo merodajne sodbe. Kakor rečeno, v nekaterih okrajih Primor-
skega so uradniki resnično uže na-
pravljeni na popolno slovensko ura-
dovanje; ali drugod, in posebno v Istri, in tu in tam tudi v Trstu kar psujejo naš, oziroma hrvatski jezik, in to k ljubemu temu, da je uže davno postavno zatrjeno, da se imajo prije-
mati v vseh uradih tudi slovenski, oziroma hrvatski spisi. — Lep slučaj se je pripetil glede hrvatskega jezika v Istri, kateri slučaj je dal povod in-
terpelaciji vrlemu poslancu Viteziću na justičnega ministra.

V Pazinu je bila lansko leto neka obravnava pred sodnijo, stranke so bile vse hrvatske, a ker sodnik ni umel hrvatskega jezika, izpraševal je

priče s pomočjo tolmača, navadnega briča, in potem diktiral protokol v ita-
lijanskem jeziku.

Stranke pa so zahtevale, da se mora zapisnik z njimi voditi v hrvat-
skem jeziku, kakor to zahteva zakon in ker sodnik (!) ni hotel postopati zakonito, zato so se stranke telegra-
fično pritožile na justično minister-
stvo. — Justično ministerstvo je za-
htevalo na to pojasnilo od tržaške višje sodnije in višja sodnja je skr-
bela za to, da se je vsa obravnava ponovila pred drugim sodnikom, ki je bil popolnoma zmožen hrvatskega je-
zika, ali ta sodnik je sicer izpraševal vse po hrvatski, pa zapisnika ni hotel voditi v istem jeziku, ampak vodil ga je italijansko.

Stranke so se zopet pritožile na ministerstvo in nedavno je še vrli po-
slanec dr. Vitezić v tej zadevi inter-
peliral v državnem zboru justičnega ministra, dodavši interpelaciji še drugo prašanje, ako zna, da so pri istej obravnavi tudi c. kr. orožniki stranke maltretirali.

Minister baron Pražak je na to interpelacijo v seji 25. t. m. odgovoril: ker so se obtoženci 29. avgusta t. l. zopet telegrafično pritožili, da jim ni sodnik hotel v zapisnik spre-
jeti njihovih izjav v hrvatskem jeziku, da je on zopet pisal višji sodnji v Trst, da ga natančno izvesti o tej zadevi in ker se je prepričal, da tudi drugi sodnik ni postavno postopal, zato je naložil zopet višji sodnji, da pazinsko sodišče poduči toliko glede rabe jezika pri obravnavah, kolikor tudi glede zapisnika, kateri se namreč mora pisati v jeziku strank in da zdaj toroj pričakuje, da višja sod-
nija v Trstu tako ukrene, da se ne bode imelo več ljudstvo pritoževati

zarad takih nepostavnosti. To je menda zadosti jasno govorjeno in se more iz tega razvideti, da so one stranke vendar dosegle svojo pravico, da se bode namreč tudi zapisnik z njimi moral pisati v hrvatskem jeziku.

To pa uči tudi nas Slovence, da bi lahko povsod dognali svojo pra-
vico, ako ne bi bili preveč krotki in bi se tako ne bali odločno terjati svojih pravic glede jezika. — Ali pred vsem bi nam morali v tem obziru svetiti naši odvetniki in notarji in sploh naša inteligencija, ki pa še vedno iz oportunitete preveč popušča, kakor smo mi to uže pri mnogih pri-
likah odločno grajali.

Pa zopet je žalostno, da se Slo-
venci in Hrvati na Primorskem morajo toliko »cukati« za svoje priznano jezikovo pravo in da nima uradniki strogega naloga, naj izprašujejo slo-
venske stranke le v njihovem jeziku, v katerem naj se tudi piše zapisnik, kajti mnoge stranke se niti ne upajo tirjati svojih pravic, ko vidijo, da je to uradnikom neljubo. — Kar pa pri višjih sodiščih velja pri Čehih, veljati bi moralo zopet tudi pri Slovencih in Hrvatih in bi morala tudi pri nas vsaka pravda, začeta v slovenskem jeziku, biti do konca izpeljana v tem jeziku, na kar pa tukaj še niti ne mislijo, kajti uprav s tem se zgovar-
jajo naši odvetniki, ako namreč važnejše pravde pišejo v italijan-
skem ali nemškem jeziku, da v viših inštancijah ni dovoljeno in tudi ni mogoče, da bi se pravda obrav-
navala vse skozi v slovenskem, ozi-
roma hrvatskem jeziku, in da se stvar samaprejudicira, ako se važnejše pravde, ki gredo na više instance, spisujejo v slovenskem jeziku. — Baš zarad tega morajo naši poslanci terjati, da lex Pra-

PODLISTEK.

Valovi.

Spisal: Levin.

III.

Čas je, da se spoznamo tudi s Stan-
kom in njegovima roditeljima, starim Ju-
rijem in Jero. — Prišla sta oba še pred desetimi leti služiti na pri-tavo gospoda Antona; bila sta poročena; z seboj sta pripeljala tudi des tletnega sinka, našega Stanka in dvestoletno hčerko, ki je pa čez leto dni umrla. Stanko je bil vrt dečko; uže kot deset leten fantek je kazal mnogo dušnih zmožnosti in talent; pohajal je uže doma, v dve uri od tam oddaljeni vasi ljudsko šolo, v kojoj je bil vedno prvi. — Deček ima talent — rekal je več-
krat vaški učitelj njegovim roditeljem — škoda je zanj, ako doma ostane; on bi se lahko šolal ter kedaj postal gospod.

Tudi gospod župnik je dečka kaj rad imel, ker mu je vedel najboljši streči pri sv. maši in bil je z vaškim učiteljem enih misli, da bi se deček izsolal ter kedaj novo mašo pel. v veliko veselje svojih starišev in vse župnije. Ali kako to sto-
riti? Stankovi roditelji so bili največji si-
romaki vse vasi, a za šolanje treba dosti potrositi, kajti stanovanje, hrana in k-
jige v oddaljenem mestu stanejo dosti.

Tudi Stankovi roditelji so sklepali, kako bi se dalo pomoči, da jim sin po-
stane kedaj gospod.

Slednjič vendar najde gospod župnik

pravo pot ter sklone pomoči ob enem Stanku in njegovim roditeljem.

Gospod Anton, naš znanec, in gospod župnik bila sta prijatelja še iz časov, ko sta vkupje gimnazijo pohajala. Vkupil je vprav tedaj gospod Anton pristavo blizu mesta B. — Pristava je bila le pol ure od mesteca oddaljena in v zadnjem se nahajala gimnazija, na kateri bi se Stanko lahko izsolal in postal kedaj duhovnik. Gospod Anton pa potrebuje služabnika, ki bi mu vrt obdelaval in druga dela opravljal. Lahko bi v ta namen v službo sprejel Jurja, Stankovega očeta ter tako sinu omogočil pohajanje srednjih šol.

Kar je gospod župnik mislil, razodel je tudi Stankovim roditeljem ter jim za-
gotovil, da jih priporoči gospodu Antonu v službo. Kar namišljeno, to tudi storjeno. Stanko je leto pozneje uže obiskoval četrti razred ljudske šole v mestu B. ter v svo-
jem dvanajstem letu stopil v gimnazijo.

Mi ne bomo spremljali Stanka v vseh letih njegovega studovanja na gimnaziji. Le to naj povemo, da je bil v obče pri-
den in skrben dečko ter si vedel poma-
gati z podučevanjem manj pridnih učencev; v petem razredu je po svoji nekrivdi za-
stal radi bolezní ter moral razred ponav-
ljati. Kar bi čestite bralce zanimalo je to, da se je naš Stanko sicer dobro naučil sklanjati »virga, virgae« (čeprav je ni po-
znal) a, da se mu je pri vsej njegovej po-
božnosti — in bil je res pobožen in bla-
gega srca! — v poznejših letih vendar le bolj dopadala neka »virgo inis«, ki je bila — da naravnost povemo — Zorka, hči gospoda Antona!

Človek obrača, a Bog obrne — pravi

nek moder pregovor. Naš Stanko ni bil napčen mladenič, videl je ubošto lastnih starišev in vedel tudi svoj položaj. Nje-
govi roditelji bi ga seveda rajši videli kedaj pred altarjem Bogu služiti sveto da-
ritav, ali kdo se bode upral sreč?

O blagor njemu, ki ne gane, Ne zmoti ga podoba lepa!

Te besede veljale so tudi našemu Stanku. Živel je do svojega osemnajstega leta tja v en dan, baveč se s svojo latin-
ščino in grščino in zabijevaje isto v trde bučice gosposkih sinov; živel je jednolično in samotno, ni se bratil z nikomur niti sklapljal tesnega prijateljstva — le z jedno osebo se je večkrat pogovarjal — in to je bila gospodična Zorka.

Končavši petnajsto leto svoje dobe, zapustila je zavod ter prišla na dom; tu ni imela s početka nikake druge družbe razen našega Stanka; z njim se je čisto-
krat pogovarjala, a ne — kakor bi kdo po našem govorjenju sodil — o ljubezni se dotikajočih posebnostih; ampak razgo-
varjala sta se o literaturi, o tej in onej knjigi, sodila sta pesnike in pisatelje, na-
birala rastlin itd. Zorkin oče ja je večkrat vkupje videval, ali on tega ni niti sumil, da bi se njegovega hlapca sin drznol kedaj za njegovo hčer prositi, ali pa, da bi zadnja kako nagnjenje do tega uboščeka čutila. Istotako je mislila Zorkina mati, gospa Amalija. Sicer pa sta bila oba uverjena, da postane Stanko kedaj duhovnik, kar je bilo tudi iz njegovega vedenja sklepati.

Gori navedene pesnikove besede iz-
polnille so se tudi pri Stanku. Občeval je vedno s krasno devo, ter vedno temelji-
tejšje spoznaval njeno plemenito srce. Le-

pota njena ni ga še toliko unela, kajti ve-
del je, da

Lepo lice hitro mine, ali učil se je z občevanjem z njo spozna-
vati njeno plemenito in blago dušo. Ni bila, kakor navadne bogate hčeri, ponosna na svoje bogastvo, tem več čislala je bolj čednost in blagost srca. Sploh z večkrat-
nim mejusobnim občevanjem učila sta se spoznavati vedno bolj in nji srce ste vsplam-
teli v gorečej prvej ljubezni. — Stanko je pozabil na svoj prvotni sklep, očarala ga je lepa Zorkina podoba tako, da je čutil, da bi se pogreznol v svojo nesrečo, ako bi slihl v duhovski stan, za kojega ga Bog ni poklical.

Kdor če stopiti pred oltar, Brez madeža on biti mora!

Zamoriti mora v sebi sladke občutke; premagovati samega sebe ter poznati le človekoljubnost.

Tega se je naš Stanko ustrašil, bal se je, da mu ne bode mogoče natančno spolnovati teških dolžnosti, ki jih duhov-
ski imenitni stan naklada; spoznal je, da rajši nego da postane nevreden duhoven, ostane pravičen in samostojen svetni člo-
vek. Iz teh vzrokov se je svojemu prvot-
nem namenu odtegnol.

Ljubila sta se tedaj iskreno Stanko in Zorka; ali Bog ve, jeli se kedaj združila in zakonita? V priči-tku naše povesti j-
Stanko še le dovršil sedmi razred, ali pu-
stili je bil primoran daljno šolanje, kajti pottjen je bil v vojake in večer, ko ju nahajamo sama, pogovarjajoča se v go-
zdiču, to je večer pred dnevom slovesa.

Poglejmo, kaj se je dalje z njima godilo. (Dalje prih.)

žak obveja tudi za višo sodnijo Primorsko.

Monsignor Anton Hrovatin

večletni župnik največje fare tržaške, ki šteje do 55000 duš, bode jutri bral v svoji farnej ce kvi sv. Antona novega demantno Sv. mašo. — 60 let je torej uže minolo, odkar ta čestitljivi starček dela v vinogradu Gospodovem in pri vsem tem ga nahajamo še krepkega na duhu in telesu, on je videl začetek razvika tega zdaj velikega mesta in je v tem času pač doživel veljkanske spremembe. — Bile so te spremembe res lepe glave rasti mesta in prebivalstva, ali v moralnem obziru je marsikaj prišlo na slabše. — Verski čut tržaškega ljudstva, moralna odgoja mladine z vsakim dnevom bolj gine, tako da more po pravici denes čestiti starosta tržaške duhovščine pritoževati se, da je ljudstvo, mesto boljše, omikanejšje — surovejšje postalo in to tožbo smo mi baš ne le iz njegovih, temuč tudi iz ust mnogih drugih starejših duhovnov slišali. — Novošegna kultura nam je prinesla le brezvestnost in surovost, vera je zgubila svo pravo avtoriteto.

Vera je ostala le v tistem delu slovenskega ljudstva, ki se ni še poitaljančilo in to nam priča ob nedeljah veliki cerkev Svetega Antona novega in pričati nam more to tudi jubilar, mož, ki razvitek Trsta opazuje okoli pol stoletja. Naj nam bode pri tej priliki dovoljeno le to prisanje: Ali ni pri takih razmerah tudi za Trst prava dobrota, da se je ustanovilo društvo Sv. Cirila in Metoda, ki ima plemeniti namen, da našo mladino reši rokam brezbožnikov? Ali ni vsacega pravega tržaškega Slovenca sveta dolžnost, da ne le pristopi k temu društvu, temuč da si za njega sveto svrhu tudi pošteno prizadeva? Vsem plemenitim kristijanom mora biti najčastnejše prizadevanje, da v Trstu pomagajo omejevati propad moralnosti in kristjanske udanosti, kar denes posebno povzroča, ko vidimo čestitljivega dušnega pastirja pri slavljenju 60 letnega pastirstva.

Glavni namen tega sestavka pa je, da našim čitateljem podamo nekoliko črtic iz življenja jubilara.

Monsignor Anton Hrovatin se je narodil v vasi Opčine v tržaškem okolici l. 1803. 20. dec. — Kakor sin se precj premožnih kmetov okoličanov je najprej obiskoval tržaško nekdanjo normalno in nekoliko let tudi tržaško nižjo gimnazijo, ali višo gimnazijo nadaljeval v Gorici in filozofijo končal v Ljubljani. — Vstopil je potem v ljubljansko semenišče, kder je bil 2 leti in od tam šel v semenišče gorško, kder je izvršil teologijo z odliko, vsled česar je bil, akoprem ni še imel postavne starosti, 23. septembra 1827. posvečen v duhovnika. — Novo sv. mašo je v č. gosp. Hrovatin bral 28. oktobra v Trstu in precej potem je bil tudi uže imenovan kapelanom v Trnovem poleg Ilirske Bistrice, kder pa je ostal le eno leto, kajti uže leta 1828 bil je spremeščen v Tomaj. — Ali k malu po njegovem dohodu v Tomaj je nagloma, ko je ravno prišel od previdenja, umrl Tomajski župnik, uprav svet mož, vsled česar vidimo mladega p. Hrovatina leta 1830. uže kakor upravitelja te prve kraške fare. Njegova izvanredna zmožnost pa je pripomogla, da ga škof ni pustil dolgo na tistem mestu, ampak poklical ga je uže leta 1831 kot nemškega pridigarja v cerkev Sv. Antona v Trst, kder je takrat bil starim okoličanom še poznani župnik Tomaj, ki je mladega Hrovatina posebno rad imel, tako sicer, da je njega, akoprem najmlajšega od vseh duhovnov župnije, rahel kot vodjo farnega urada in za prvega asistenta pri božjih službah. Ker se je v. č. g. Hrovatin odlikoval s posebno teološko učenostjo, bil je l. 1835 imenovan učiteljem verouka na c. k. realni v Trstu, v kateri lastnosti je uspešno deloval celih 13 let, dokler ga je cesar zaradi njegovih posebnih zaslug imenoval leta 1848 župnikom na novo ustanovljene župe in cerkve Sv. Antona starega. Pastirval je v tej cerkvi 12 let, in leta 1861 bil je imenovan župnikom Sv. Antona novega, te naj važnejše tržaške župnije, kjer ga še denes nahajamo v svojo slavo in veselje njemu v pastirstvo izročenih ovčic. — Na tem važnem mestu si je znal denašnji jubilar pridobiti veljavo in visoko spoštovanje bodisi v višjih duhovskih, bodisi v krogih odličnih rodbin tržaških, bodisi tudi v ljudskih krogih, katerim je bil vedno dober dušni svetovalec, in ako premislimo le, koliko Tržčanov je čestiti starček krstil, poročil in kolikim je delil zadnjo kristjansko tolažbo, navdaja nas denes vse neka dolžnost do spoštovanja in udanosti do njega.

Pri takej delatnosti niso tudi mogla izostati odlikovanja, kajti kmalo potem, ko je postal župnik Sv. Antona novega, imenoval ga je škof konsistorialnim svetovalecem, kakor zvest okoličan opravil je tudi skoz celih 15 let službo kapelana okoliškega batalijona in sicer do leta 1868, ko so batalijon razpustili, mej tem bil je tudi mnogo let inspektor privatnih šol tržaških, in ko je leta 1876 bral zlato mašo,

odlikoval ga je Nj. Veličanstvo cesar z viteškim križcem Franc Jospovega reda. Te dni pa, o priliki, ko ima Monsignor Hrovatin peti demantno sv. mašo, imenovan je bil po Sv. očetu komornikom papeževskega stola in presviti cesar mu je upraviteljski deli podaril tudi častni naslov cesarskega svetovaleca, kar je zopet dokaz velike veljave jubilara v najvišjih krogih. Doživel je Monsignor Hrovatin po trudopolnem 63 letnem delovanju v vinogradu Gospodovem velike časti in slavo, kar mu je v tešilo in zadoščenje po mnogem trudu. Končavši njegov življenjski, naj se omenimo, da je Monsignor Hrovatin vedno prav rad podpiral naša domača društva v mestu in okolici, ni skoro blo kolekte v narodne namene, da ne bi se je bil udeležil tudi on. — Velik dobitnik bil je in je še vedno tudi svojim sorodnikom in bližnjim znancem. Zato pa denes iz srca pošiljamo tudi mi k Vsemogočnemu prošnjo, da ga njemu izročeni vrnim v korist vzdrži še mnogo let zdravega in krepkega, kakor ga denes nahajamo! V ta namen bode jutri gotovo na tisoč in tisoč njegovih faranov pošiljalo molitve k večnemu Bogu!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Poslanska zbornica je v seji 26. t. m. sprejela zakonsko osnovo o pobiranju davkov do konca meseca marca brez ugovora v drugem čitanju, enako tudi po kratkej razpravi zakon o naboru novincev za leto 1887 z Ročerjevo resolucijo, naj se doba stavbene dožnosti podaljša, da se morejo stavi podvrženi natantičniše pregledati. — Potem se je pričela razprava o podaljšanju carinske in trgovinske zveze. Poslanec Stingl je predlagal, naj se z ozirom na to, ker 31. decembra 1887 trgovinska pogodba ugasne, takoj store potrebni koraki, da se doseže carinska in trgovinska zveza z Nemčijo. Poslanec Pichler pravi, da je sedanje nagodbeno postopanje v nasprotju. Poslanec Magg obžaluje, da vlada ni zahtevala dvajsetletnega trajanja carinske in trgovinske zveze. Knez Alojzij Lichtenstein govori za to, da se o predlogi prične razprava, iz političkih in gospodarskih ozirov. Trgovinski minister je odgovoril na Maggove dolžitve, ter iz predlog dokazal, da se je marsikaj zboljšalo. Vlada se zdaj peča s predrugečo pohiševanja in dotična zakonska osnova namerjava njegovo omenitev. Minister pravi dalje, da ni resnična trditve v časih, da je poziv ministerstva na trgovinske zbornice glede nasvetov pri pogodbenih razpravah z Nemčijo in Italijo, kaj novega in da pomenja preobrat v avstrijske trgovinske politiki. Tudi poprej so se popraševale trgovinske zbornice; poziv se je zdaj izdal le poprej, nego sicer, da so mogle zbornice še pred začetkom meritoričnih razprav odgovoriti. Vsebinska poziva je le to pripoznano resnico trdila, da je mogoče pospešiti promet po dogovorih z družimi državami. Avtonomni tarif je namenjen za varstvo domače obrtnije; tista obrt pa, ki je namenjena za zunanje trge, ne potrebuje nikakega avtonomnega carinskega tarifa. Nam ni za pogodbe »quand même«, ampak za varstvo obrtvsake vrste. Vlada določno želi, kolikor mogoče harmonični razvoj pogojev za domače izdelke in kolikor mogoče varstvo pogojev za izvožno naše obrti. V tem smislu prosi minister naj se soglasno sklene prestop v podrobno razpravo. (Živo odobravanje; ministru se čestita od vseh strani, od desnice in leve). Potem je govoril še Menger, ki je naglašal, da se z ministrovimi nazori popolnoma ujema in na zadnje poročevalec Sacher. Nato se je soglasno sklenol prestop v podrobno razpravo.

V seji 27. t. m. je poslanska zbornica v tretjem čitanju rešila začasni proračun in zakon o novačenju. V podrobnej razpravi carinske in trgovinske zveze z Ogersko se je k členu 2 predlagana resolucija glede avstrijsko-ogerske in nemške carinske in trgovinske zveze zavrgla. Za to so glasovali le udje nemškega kluba. — Pri členu 4., odprava prostih luk, naglašal je Burgstaller, da bo velikih pripravnih treba, da se Trst ohvaruje škode; on se opira na pogodbo, po kateri se je Trst v letu 1383 prostovoljno pridružil državi ter je bil oproščen mnogih dajatev, potem na patent proste luke Karola VI.

in na olajšave, dane od Marije Terezije, vsled česar je postal Trst biser na Adriji. Govornik je priporočal, naj se pri odstavkih 2 in 3 člena prestopi na dnevni red. Poslanec Beer pravi, da to ne more biti, da bi eno mesto imelo posebne pravice. Država gotovo vse stori, kar ugaja tržaškim potrebam, da vzdrži Trst na sedanjaj visočini in ga podpira. Poslanec Luzzatto in Vučetič sta govorila za obrnitev proste luke in Burgstallerjev predlog podpirala. Ako se pa ta predlog ne sprejme, priporoča Vučetič, naj se doba odprave proste luke do izvršitve potrebnih stavb se odloži. Trgovinski minister naglašja, da se patent proste luke ni dal zato, da se sam Trst okoristi, ampak zato, da se po kratkih trgovinsko-političnih načelih povzdigne vesoljna trgovina v vseh deželah. Patent o prosti luki se je dal po zakonu in se tedaj tudi po zakonu sme proklicati. Minister je to trditve dokazal in pristavil, da tri leta zadoščuje, da se postavijo stavbe za skladišča. Tudi dela v luki se v tem času izvrše. Temu nasproti pa ne bi umestno bilo, da bi odprava proste luke bila odvisna od dokončanja del, ker minister namerjava izvršitev teh del prepuštili mestnemu zastopu. Odpravo proste luke zahtevajo skupni interesi in lahko se popolnoma mirno za predlogo glasuje. (Pohvala). — Poslanec Nabergoj se obrne zoper govornike, ki so imenovali Trst italijansko mesto in pravi, da Trst ni italijansk i ne nemšk, ampak avstrijsko mesto z italijanskim in slovanskim prebivalstvom. Govoril je še Sechor ter naglašal, da se ima Trst Avstriji zahvaliti za vse to, kar je postal, in potem se je sprejel člen 4 po odsekovem predlogu. Burgstallerjevi in Vučetičevi predlogi so bili zavrnjeni; resolucija odseka glede Trsta je bila sprejeta. Potem se je razprava pretrgala.

V seji 28. t. m. se je nadaljevala razprava o carinski in trgovinski zvezi. Pri členu »brodarstvo v zaprtih vodah« je poslanec Pirquet izrekel željo, naj vlada bolj skrbil za razširjenje prometa. Poslanec Suess je kazal na zavlačanje dogovorov z Ogersko glede vroebe Donave ter obžaloval, da dela pri Železnih Vratih ne napredujejo. Potem so se sprejele zadevajoče resolucije k členu VII glede Železnih Vrat in tarif za konzulatne pristojbine. Pri členu XI (sol in tobak) je utemeljeval poslanec Derschatta predlog manjšine, po katerem naj iz carinske in trgovinske zveze izostanejo novo sprejete določbe glede carinskih povračil. Poslanec Menger je naglašal, da je predlagano postopanje pri povračilih v korist ogerske in v škodo avstrijske obrti pri cukru in žganju. Govornik želi olajšav pri izvožnji piva in odpravo neenacega obdačevanja pri žganjarjih. Poslanec Ausserer želi, naj obe vladi stopiti v dogovor glede znižanja cene soli. Vladni zastopnik odelkni načelnik Baumgartner zagovarja promembo glede povračil, ker ta v prihodnje ne bodo več skupen trošek in se ne bodo več plačevala iz čistih carinskih dohodkov, ampak zapisavala se bodo na račun vsake države polovici po razmeri izdelka. Poslanec Türk zahteva olajšav za poljedelstvo. Potem se je predlog poslanca Derschatta zavrgel in člen 11 brez promembe sprejel. Zavrgel se je tudi predlog Aussererja na znižanje cene soli z 137 glasovi proti 134 ter se je sprejela odsekova resolucija za stran cene živinske soli z 138 glasovi proti 114. Pri členu 12. novčno prašanje, govori Tausche za uvedbo marje novčne enote, nego je golinar. Člen 12 se je sprejel in enako tudi resolucija za stran kovanja polugoldinarjev.

Gospodarska zbornica je imela 28. t. m. sejo. Načelnik se je pred vsem gorko spominal umrlih udov gosposke zbornice: škofa Funder in grofov Ledebur in Beust. Vitez Schmerling je predlagal sestavo komisije devet udov, da pretrse jezikovni ukaz ministra Pražaka. Predlog se vzame v razpravo. Potem se je pričela razprava o postavi glede zavarovanja v ponesrečbah. V splešnej razpravi je priporočal minister Pražak, naj se zakon k malu sprejme po določbah poslanske zbornice, pristavil pa, da vlada, ako zbornica sprejme dotične komisije predrugečo glede doneskov delavcev, v poslanskej zbornici priporoči to promembo, družim predrugečbam pa se

vlada ne more udati. V podrobnej razpravi se je potem sprejelo prvih šest paragrafov. Pri paragrafu sedem pa je grof Belcredi priporočil promembo, o katerih se je unela daljša razprava. Na zadnje se je sklenolo, ta paragraf komisiji vrniti in predlogo v enej prvih prihodnjih sej dalje razpravljati. Nazadnje so se izvolili poslanci v delegacijo.

Cesar je ogerskemu primasu, poknežjemu vladiki, z lastnoročnim pismom čestital k obhajanju zlato maše. To pismo se je 27. t. m. v Ostrogonu predčitalo vprlo vse duhovščine ostrogonske dieceze. Cesarjevo pismo naglašja, da tega jubileja ne praznujejo le udje pod njegovim vodstvom stoječe dieceze, temuč vsa dežela brez razločka vere.

Vnanje dežele.

Ruski car je vsled odkritja spomenika v vojni leta 1877 in 1878 padlih vojakov izdal vojski ukaz, v katerem se gorko spomina zatajevanja in junaštva tedanjih vojakov, in izreka zaupanje v neomajljivo udanost in zahvalo za velike zasluge vse vojske za prestol in domovino ter izjavlja prepričanje, da bo vojska in mornarica v vseh skušnjah, ki v prihodnje obličejo Rusijo, stala na vihunci vojnega junaštva i nevenilje slave prednamcev.

V srbskejš skupščini je 26. t. m. ministerski načelnik uaznamil, da so se mej Srbijo in Bolgarijo zopet spojile prijateljske razmere; skupščina je to izjavo veselo pozdravila. Dr. Stranski, ki se je za to pogajal, bil je imenovan za diplomatskega opravnika pri srbskejš vladi.

Srbsko-bolgarsko nagodbo sta podpisala Franasovič in Stranski; ona to le določa: Bolgarija zapusti Begovo, ki ostane neutralna do rešitve tega prašanja po mešanejš komisiji. Ako bi komisija prepriljivo ozemlje priznala Srbiji, tedaj Srbija načeloma privoli, da odstopi Bolgariji proti zamenl družega primernege mejnega ozemlja. Najzadnje v dveh mesecih se pošlje mešana komisija, da preišče obojestranske trgovinske razmere, v šest mesecih se ima sklenoti trgovinska pogodba. Do tega časa se je dogovorilo, da se bodo od obeh strani pospeševali trgovinski interesi. Bolgarija prepove srbskim, in Srbija bolgarskim izseljencem naselitev v krajih, ki niso najmanj šestdeset kilometrov od meje oddaljeni. Obe strani ste se zavezali, da hosti vsako napadanje izseljencev zoper sosednjo deželo zatirali. Bolgarija zgradi železnico do Caribroda do tiste dobe, ko se dodela srbska železniška proga. Ta nagodba stopi v moč brez odloga.

Bolgarsko prašanje. Iz Sredca se poroča, da bolgarska vlada izroči svojo oblast v roke sobranju. To pa Stambulova in Mutkurova zopet izvoli, ne pa Karavelova, ki vedno dela spletke. On ve, kaj ga čaka, zato tudi ni šel v Tirnovo, ampak ostal je v Sredcu. — Iz Ruščuka 26. oktobra: Pref-ktu v Ruščuku je ruski konzul naznamil, da je Kaulbars ruskim konzulatom v Bolgariji pisal, da Rusija smatra vel ko sobranje v Tirnovi za ničevno, in da se ne bo ozirala na njegove sklepe, naj zadevajo volitev kneza, ki bi tudi Rusiji bil po volji, ali pa deputacijo na carja. Vendar se mej Bolgari širijo vesti, da poslanstvo Gadban paše utegne Bolgarijo približati Rusiji. Da se spravi pot potrebi, skoraj gotovo se sobranje nekoliko dni pozneje odpre in potem osem do deset dni mine, pridno se poverijo volitve. Kako bo postopalo sobranje glede kneževе volitve, o tem se nič še ne sliši, ali misli se, da sobranje izreče zaupanje vladi; potem pa volitev odloži. — Vedno bolj se širi prepričanje, da bi najbolje bilo, ako sobranje pred vsem drugim, še predno se volitve poverijo, pošlje deputacijo carju. V ta namen so se uže storili koraki pri metropolitu Klementu, da on stopi deputaciji na čelo.

V »Agence Havas« se iz Tirnove 27. t. m. poroča: Dve ruski vojni ladiji ste pred Varno. Vladarji in ministri, kakor tudi okoli 300 poslancev je uže prišlo v Tirnovo. Sobranje se odpre še le 31. oktobra. — Kaulbars je vladi poslal noto, da bi obsodba kompromitiranih častnikov bila Rusiji klje na boj.

Ruski vladin časnik piše 27. t. m.: V Bolgariji je nastala anarhija splošna in

vsled tega ne morejo več naši konzulati zakonitih interesov na Bolgarskem prebivajočih ruskih podanikov varovati. Ko je Kaulbars odpotoval iz Varne, zaprl so tam več ruskih podanikov po nezakonitih pritvezah. Vsled tega ste bili te dni dve majhni ruski vojni ladji tja poslani.

Iz Tirnove, 28. oktobra: Pri posvetovanju s poslanci je Stambulov razjasnil stanje tar izjavil, da zopetna volitev batentberškega princa ni mogoča. Sobranje mora voliti Rusiji vsečnega kandidata. V V Sredcu se je oklical obsedni stan. — Iz Ruščuka, 28. oktobra: Na poslednjo Kaulbarsovo noto je mogoče, da vlada kompromitirane častnike oprosti pod tem pogojem, da Rusija pripozna sobranje.

Angleška vlada, ki je v začetku bolgarskega prašanja tako ropotala, da bi svet mislil, da angleški leopard ruskega medveda kar kosmatega požre, umika se dan na dan, i se je umaknola uže tako, da o bolgarskem prašanju noče nič več vedeti; to je tudi razumljivo, ker v skrbah je zaradi Egipta in ve, če se Rusija sklene s Francosko v tem prašanju, da Egipt lahko postane Angleškeje Anilova peta, zato se za bolgarsko prašanje — vsaj javno — ne brika več, da ne bi si Rusije na vrat nakopala. Vse izjave angleških ministrov v poslednjih dneh kažejo na to. Minister zunanjih zadev, Churchill, ki je še le te dni popotoval po Evropi in gotovo na uho ušel, kak veter uleče glade bolgarskega prašanja, vrnil se je obupen zopet na Angleško. To dovolj priča njegov govor 27. t. m. v nekem shodu konservativne stranke v Bradfordu. V tem shodu je on izjavil, da mej tem, ko je popotoval po kopnej Evropi, ni nobeno oficijelno osebo govoril o zunanji politiki. On je priporočal domoljubno britansko politiko na vshodu. Evropa je v prehodnej dobi, v večji nevarnosti so interesi družih držav, nego angleški interesi; politika miru je najugodnejša angleškimi interesom. — V teh Churchillovih besedah je veliko resnice; neovržitljiva resnica je namreč, da je Evropa v prehodnej dobi; prej ali slej, in to ne bode trajalo zelo dolgo, bode se godili v Evropi veliki prevrati, zdaj jih vzdržuje še na bajonetih oprta Evropa in tricarska zveza; a ta dva stebra nista zanesljiva, prvi se uže zdaj lomi pod bremen ljudskih žuljev, drugi pa je petelin na strehi, obrne ga vsaka sapa. Tudi to je res, da so druge države v kopnej Evropi še v večji nevarnosti, nego Angleška, ker v prevratu, ki se bliža, utegne se ena ali druga celo iz zeniljevida izbrisati. Churchill menda uže računi na to, ker priporoča mir, ker ve, da je mej prepričajimi večidel na dobičku tisti, ki prepir od daleč gleda: «duobus litigantibus tertius gaudet», in Angleška bo z svojim vplivom, ščuvanjem, občanjem in zlatimi sterlini uže za to skrbela, da se požar tu ali tam zaneti i da se ona okoristi iz pepela tega požara, kakor se je doslej skoraj vselej. A zdaj se utegne motiti, vzaretel jej je nekdo nad glavo ter bode od nje tirjal račun.

V egiptovskem prašanju se piše iz Londona v «Polit. Corresp.», da tam ni politični glas, če tudi je bil preklican, da so francoska, ruska in turška vlada sklenole zahtevati, naj angleška vlada do gotove dobe pokliče vojake iz Egipta. Ali skoraj gotovo je, da angleška vlada tako zahtevanje odbije in o tem bo imela za sabo vse stranke in vso deželo. Angleška ima trden sklep, v Egiptu svojo oblast ohraniti, in vsaka poskušnja zoper to bi prišla vojno. Misli se, da evropske vlade to preudarijo predno store ozbiljen korak proti Angleški, posebno zdaj, ko ima Rusija dosti posla z Bolgarijo. Glede Bolgarije je Angleška vedno bolj hladnokrvna in opustila je vsako daljše mešanje v to zadevo.

DOPISI.

—E—. Iz Ribnice, začetkom oktobra. — *Jesenske misli in — vreme.* (Izv. dop.) (Konec). Tako sem tedaj dospel slej in č on onega za naše narodnjstvo tolikanj važnega predmeta, ki se mu pravi: nar. društveno življenje.

Leto za letom objavljajo po slovenskih (in nemških) časnikih razna društva po raznih krajih iz širje naše slovenske

domovine *tabila* k vsakojakim nar. veseljam, in skoraj je ni nedelje, ki bi ostala »prazna« v časniških predalih — m. j. »domači stvarmi, ali v kakšnej drugi rubriki. Kedar — prašamo rojenice in bogove, — buje se pa o kakšnej nar. veselici v Ribnici na Dolenjskem, tukaj na meji Notranjske in kočevske *neščje* strani, ki jo prirediti ima društvo (17) v Ribniškem trgu — (?) tega ali onega imena? »Nikoli in nikoder!« je vam odgovor! Niti v sanjah se vam ne da predstaviti takšno vabilo k take vrste veseljam. — No, kako ste pa presneto čudni! Nar. društva v Ribnici *nemamo*, ergo ni tudi veselice, po tem takem hočete pa zahtevati društvenega življenja! Kako-li za nebeš? Ne prašuj prijatelji, me s tem, inče me smeh umori. A — smešni, gospod urednik, smešni in budalasti so nekateri izmed onih, ki so prišli v vrsto ljudi, dočim bi bolj pristojala jim poloha »morskih frajler... Pa — idimo dalje!

Dandanes, — jaz mislim v 19. stoletju, — ko se toliko upije od strani nekaterih narodnih prorokov, — kako se Slovenci, t. j. uže priprost narod, zavedajo svojih pravic in sami sebe, res se je čuditi nekaterim narodnim krajem, da se tako malo, no in presneto malo brigajo za občno narodno korist in za njega blagostanje. »Sami sebi smo najbližji!« — takov je njih, t. j. nekaterih pravih kristijanov, program. In temu se ni čuditi! Dandanes se — v smislu besed našega pesnika V. — da z vso pravico reči: »Vse se uklanja le zlatu bogu!« — Sicer le ta ni povsod »zlatu, marveč po novem denarju!« »bakrena« ali »papirnata« tuda, a kdor natančno stvari dandanes opazuje, opozi t. koj, k ko se goji bistveni sad — v našem narodu! Egoizem, filisterstvo in duševno ubošvo hočejo umoriti kralj mej narodom, katera je stoprav pogubila vsled truda delavnih mož!

Da v Ribnici tacihi narodno-delavnihi domačihi mož nemamo, to je enkrat istina in dokaz na to trauite več kot lahek: Društva nima Ribnica — namreč trg, — nobenega, tedaj tudi društvenega življenja ne najdeš tu, kdo — je prašanje zdaj, — deluje potem za to ali ono društveno zadevo? Kdo? — Istina je, da nikdo! — »Podružnica sv. Cirila in Metoda« ne spada semkaj, »Strelno društvo« tudi ne, kaj ostaje potem sploh društvenega za trg? — Nič, prav nič! Nesrečna — resnica, ki jo človek izjemom čestiti ne more in sme! — Pfu! dejal bi z Greuterjem, da ni drugod boljše. — Kje so tedaj tisti delavni možje? Mar se varava, prijatelj? Ne! ni jih! — A, lejte si, k malu bi bil pozabil učiteljskih moči, č. duhovščine, vsaj to so vendar možje, katerim gre po nekodi za resno delovanje mej narodom, (kar je tudi 22 letni učitelj g. Gaberšek iz Kobarida trdil, ha, ha!), no, utegnol bi kdo prašati: Li učiteljstvo in č. duhovščina v ribniškem trgu ne deluje tod kakor drugod? Kaj naj bi tu odgovorili? »Da! in — ne!« Gospod urednik, ta hode najboljša! To pa zaradi tega: Za »podružnico sv. Cirila in Metoda« deluje naša duhovščina, to je popolnoma hvalevredno, a s tem smo pri kraju; veselje ne misli odbor menda nikdar prirediti, katere bi bile v prid — šoli itd. No, to bi bilo greh, in ker je v Ribnici uže tako, in pa mar-sikaj »greha«, — umeje se, da glede društvenega življenja izvrstno napredujemo! Kakšna ironija in budalost! Zdaj se prašajmo: Bi li ne bilo čus uže, da se tudi v Ribnici (po učiteljstvu ali drugih možih) prične v tem oziru kaj delati? Ali naj vedno »parado dela le »lončeni« bane, drugega pa nič? Kaj? — Pač — tužna Bosna tu!

Celje, 22. oktobra. (Izv. dop.) Prav radostno pozdravljamo sproženo misel o napravi narodnega denarne, a zavoda v Trstu; pričakovati je z ozirom na vsestransko ugodno stališče vsestranskega uspeha. — Torej naprej, poprimite se tudi dejansko, kar pišete v Edinosti. — Če je le par pravih oseb na čelu, vsaj potem se uže poprimajo še drugi.

Vaši narodni poslanci naj stopijo na čelo in to bo uže nekaj dobrega, da dobite notri tudi nekoliko dobrih trgovcev. Mi štajerski Slovenci se močno zanimamo za to stvar in smo gotovi, da dobro pojte ter bo velikansko koristila. Naš državni poslanec, gospod Miha Vošnjak, ki je pri nas pravi oče posojilnic, gotovo je pripravljen, vam iti na roko in se tudi utegne udeležiti Vašega dotičnega shoda, kakor pravi večak v tej zadevi. — Ne ustrašite se toraj truda in le urno naprej, ker vsak trenutek je v tem obziru prav velika zguba. — Slovencem v mestih je sploh treba organizacije, in gotovo je, da so založne jako važni del vse naše boljše organizacije.

Da na štajerskem nekaj napredujemo, imamo se pač prav dosti zabavljati našim založbam, Sloven- c mora postati bolj podjetljiv, dokler bode tako boječ, ostane vedno podlaga tujčevej peti.

Domače in razne vesti.

Cesarjev dar. Cesar je iz lastnega premoženja podaril 200 gld. občini Branica na Goriškem za zidanje zvonika i naravo zida okoli cerkve.

Čestitke Mons. Antonu Hrovatinu dobajajo od vseh strani in iz vseh krogov Tržaških, čestitali so mu tudi vsi najviši uradniki in večeraj mu je čestitala deputacija slovenskih društev v Trstu, (Citainica, del. podp. društvo, podružnica Sv. Cirila in Metoda.)

Nov denar po pol goldinarja bomo dobili. Državni zbor vsprejel je resolucijo v tem zmislu. S tem bode vsaj deloma odpomagani davni potrebi in bomo potem imeli denar skoro jednako nemškimi markami, francoskim frankom, srbskim dinarom in bolgarskim levom.

Tržaške novosti:

Na vseh Sestnikih in vernih duš dan ne bomo grobov obiskovali. Tržaški magistrat naznanja, da je vsle zdravstvenih razmer prepovedano, 1. 2. in 3. novembra grobe obiskovati. Ko ugasne kolera, določi cerkvena oblast dan, ko se bo spomin rajnkih kakor navadno obhajal.

Kolera v Trstu. Nadejamo se, da bode vendar sedajšnji mrz to grozno pošast zadržal. — Od srede opolunoci do četrte opoludne bil je samo eden slučaj v mestu in eden v predmestju, od četrta dopetka niti eden in tudi do danes opoludne, hvala Bogu še ni bilo nobenega.

Nesreča. 53 letni vratar Štefan Krajec izpil je iz neprevanosti dokaj femine kisline. Takoj pozvami ležnik ga je dal odvesti v bolnico, toda njegovo stanje ni nevarno. — Iz okna stanovanja pozlatarja Antonija C. v I. nadstropju ulice Madon nina, padel je lesen okvir mimogrekočej udovi Mariji Bednarz na glavo ter jo močno ranil.

Policijsko. Nepoznati uzmoviči so odprli okno izložbe tvrke Casteltz, t. r. odnesli 3 spornja krila in naglavnih rut v vrednosti 20 gl. — Našel se je na lesnem trgu voziček na dva kol-sa. — Lastnik naj se prijavi na policijo. — Zaprl so 67 letno Uršulo Matič iz Opčin, ker je ukradla svoje gospodinjji 40 gl. vreden zlat prstan. — Natakari Tone Ukovič in pek Janez Casteltz sta se aprla ter je natakari peka s pestjo nad očesom pobožal, da se mu bode dovolj časa poznalo. — Trije tatovi so se prikradli v stanovanje peka Petra B., ali zasačili jih je gospodar, pred katerim so pobegnoli. — Prodajalki premoga Mariji D. je ukradel nek težak zlat prstan vreden 3 gl. — Iz stanovanja gospe I. L. izginola je zlata napestnica vredna 25 gl. Ukradla jo je brž ko ne služkinja. — Prigodom nečega pogreba so nepoznati lupeži porabili priložnost ter gledajoč perici Ani Z. odnesli raznega perila v vrednosti 20 gl. — To so nastopki prevelike radovednosti. — Janeza Spongla, koji je bil 23. t. m. iz zapore pobegol, prijeli so v Rovinju. — Med tem ko se je korojčica Ivana R. v ulici Piccardi po opravihi iz svojeja stanovanja odstranila, pokradli so jej tatovi iz neke ormara raznega blaga, vrednega 16 gl. 50 novč. — Zaprl so tudi 5 ponočnih uzlikovcev in 1 postopačico.

Goriška zastavljavnica in ž njo združene hranilnica (Monte di Pietà) ed unitavi Cassa di Risparmio) priobčuje račun za leto 1885, iz kojega posvemamo, da je imel ta zavod dohodkov gl. 2.058.909,26 stroškov pa gl. 1.921.151,12, tako da ostaja čistega premoženja gl. 137.758,13, ko je isto v l. 1884. le gl. 133.749,61 znašalo.

Le to premoženje pa obstoji iz sledečega in sicer a) ustanovna glavica znaša gl. 89.357,07, b) inventarična vrednost pa gl. 48.401,06, zatorej skupaj kakor prej gl. 137.758,13.

Konečno stanje tega zavoda kaže da ima vse aktive gl. 2.016.070,08, pasive pa gl. 1.989.874,86, tečaj čistega dobička gl. 26.195,21, od kojega se je gl. 8.000,00 nakazalo ubogim, ostalo pa gl. 18.195,21, ustanovni glavici, rezervnemu in spcialnemu zalogu.

O priliki hočemo o tem zavodu, oziroma računu še posebno oziraje se na Slovence še n-kaj spregovoriti. X.

Služba pota pri c. k. dežel-nem sodišči v Trstu je razpisana; plača znaša 300 gld., službena doklada 150 gld., razen tega dobiva pot oprav. Prošnje se imajo vložiti pri načelnistvu omenjenega sodišča do 20. novembra.

Bratje Sokoli!

Podpisam Vam uljudno naznanja, da s 4. novembrom začnejo telovadne vaje v društveni telovadnici v Kalistovi h-ši, ulica Coroneo št. 27. Telovadilo se bode redno vsak torek, četrtek in soboto od 8 in pol do 10 ure zvečer. — Na zdravje!

Za odbor Sokolu:

Starosta
Josip Mankoč,

Tajnik
Josip Oražil.

Velečastn. preblag. gospodu

Antonu Hrovatinu

častnemu kanoniku, župniku pri s. Antonu v Trstu, papeževemu komorniku, cesarskemu svetovalcu, vitezu Fran-Josipovega reda i. t. d. i. t. d.

o priliki njegove diamantne sv. maše

31. oktobra 1886.

To je za Te slave dan
Blagi starček, od glavarja
Božje cerkve, — od vladarja
Avstrije odlikovan.

To je za Te sreče dan,
Ki spominja T- na leto —
Redko leto šestdeseto,
Kar objel si sveti stan.

Kar si pred oltarjem stal
V novi vzvišeni oblasti,
In uneto Bogu k časti
Prvo mašo daroval.

Skrbno deloval pastir
Mnogo let si v težki službi,
Ter odpiral vernih družni
Milosti nebeške vir.

Z ukom si in vzledom pot
Vodil storce in mladino
V večno zlato domovino,
Ktero je oupil Gospod.

Bogu čast in slava gre,
Ki Te čudno je ohranil,
V vsega roko branil,
Njega hvali in j. sreč.

Mi pak, ki Te ljubimo,
In smo Ti hvaležno vdani,
Vsi vojaki in župljani
Vskliknemo ti radostno:

»Bog tisočkrat plati Ti
Oče dragi čestitljivi
Vse dobrote, — Bog Te živi
Še med nami mnogo dni!«

Slovenski župljani
Župe Sv. Antona novega.

Tržno poročilo.

Kava. — Došla so poročila o slabej letini in o viših cenah v inostranskih trgoviščih, in vsled tega so tudi tukaj imetniki postali jako rezervirani. — Ko pa je nastalo živahno prašanje po kavi, so morali kupci po f. 2, f. 3, do f. 4 viši cene plačati in skoro gotovo se te dni kava še podraži. — Prodalo se je te dni 2500 vreč kave Ro po f. 64 do f. 75, 4000 vreč Santos po f. 62 do f. 73, 600 vreč Manila po f. 67 do f. 70, 400 vreč Portorico po f. 90 do 104, Java Malang stane f. 76 do 79 in više, Ceylon plant. f. 89 do f. 126.

Sladkor — slaba kupčija, ker je me-nenje, da cene še otenjajo, kakor so tudi v resnici; in sicer za blizo 1 gld. — Prodalo se je te dni 6000 vreč sladkorja po f. 17.50 do 20.75.

Sadje — Ker je došlo mnogo pome-ranč in limonov, je to sadje nekoliko ceneje postalo. Pomeranča in limoni stanejo zdaj f. 3 do f. 6, mandiji f. 79 do f. 86, rož č. grški f. 6 do f. 7.50, fige v venci po f. 10.50 do f. 12, datlji f. 25 do 30, opaša f. 21, evebe f. 16 do f. 19, Elemé f. 21 do f. 35, Sultanina f. 23 do f. 35.

Olje — slaba kupčija, cene šibke. Namizno stane f. 54 do f. 70, j. dillno f. 34 do f. 42, bombažno f. 26 do f. 29. **Petrolje** — gre od rok po skoro stalnih cenah, ruško stane f. 7.50, amerikan-sko f. 9.25.

Domači pridelki. — Novega fižola sicer iščejo, pa slabo plačujejo, koka plačujejo po f. 12, bohineca po f. 11, rudečega po f. 9.50 do f. 10, belega ogerskega je došlo mnogo za izvoz po f. 9 do f. 9.50; maslo stane danes f. 80 do f. 92.

Žito — nobene kučje, cene slabe. **Les** — boljši obražtan; pri vsem tem so cene nespremenjene.

Seno — iskano, cene trdne. Konjsko stane f. 1.40 do f. 1.76, volovsko ou f. 1.80 in f. 1.85.

Borsno poročilo.

Razni papirji bolj iskani, kurzi trdni z dob. tendenco, valute po nižih kur-zih. Od povsod dohajajo ugodnejša poročila.

Dunajska Borsna dne 22. oktobra

Enotni drž. dolg v bankovcih	83 gld 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	84 . 50 .
Zlata renta	113 . 60 .
5% avst. renta	101 . 20 .
Delnice narodne banke	866 . — .
Kreditne delnice	280 . 70 .
London 10 lir sterlin	125 . 05 .
Napoleon	9 . 88 1/2 .
C. kr. cekini	5 . 91 .
Kr. državnih mark	61 . 25 .

Nuova tipografia V. Dolenc in Trieste.